

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/9/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121200597
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121200597.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Michalom Drimákom PhD. v právnej veci žalobcu: D. G., J.. XX.X.XXXX, G. Q. S. X, K., právne zastúpený: Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Poštová banka, a. s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: JUDr. Peter Bellás, so sídlom Štefánikova 40, Košice o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 26,44 eur s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 26,44 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 26,44 eur od 12.2.2021 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v článku 2. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod 2.17., Zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. 9137450084, z 21.05.2015, v časti: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“, je neprijateľná a z tohto dôvodu n e p l a t n á.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 20.1.2021 domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 26,44 eur, pričom žalobu odôvodnil tým, že v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.5.2015 na sumu 5.000 eur nie sú náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f), k), l) zákona č. 129/2010 Z. z., čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, pričom žalobca uhradil žalovanému 5.026,44 eur, preto žaloval o vyplatenie rozdielu t.j. 26,44 Eur podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Zároveň žalobca žiadal určiť neprijateľnú zmluvnú podmienku, v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“, nakoľko táto zmluvná podmienka je hrubo nevyvážená, pretože nerešpektuje nepochybný a oprávnený ekonomický záujem spotrebiteľa na tom, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky, ale pripúšťa ľubovôľu dodávateľa. Navyše uviedol, že táto neprijateľná zmluvná podmienka už bola za neprijateľnú právoplatne vyhlásená.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom podaní zo dňa 22.2.2021 dôvodil, že zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti. Poukázal na rozsudok Európskeho súdneho dvora z 9.11.2016 vo veci C-42/15 ako aj na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov. Zároveň konštatoval, že spotrebiteľ nebol spochybnený v možnosti posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko poznal údaje o výške úveru a celkovej výške nákladov. Navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

4. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi oboznámením obsahu celého spisu najmä žalobou, písomným vyjadreniami strán sporu, ako aj ostatného spisového materiálu a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 21.5.2015 bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi Poštovou bankou - žalovaným a žalobcom. Zmluva je formulárová. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 5.000 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 14,90 % najvyššia prípustná hodnota odplaty 27,66 %, RPMN vo výške 16 %, priemerná RPMN vo výške 13,83 %, počet splátok 48, pričom výška mesačnej splátky bola určená na 139 eur, konečná splatnosť 15.5.2019 a celková čiastka úveru 6.649,62 eur.

7. Žalobca z tejto zmluvy uhradil žalovanému celkovo sumu 5.026,44 eur, čo medzi stranami nebolo sporné.

8. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie takto právne posúdil:

9. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

11. Právny vzťah medzi účastníkmi bolo potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

12. Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci, poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom podľa tohto zákona sa rozumie fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

14. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 9 ods. 1 vety prvej citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

17. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., pričom medzi nimi pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miere nákladov.

18. Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

19. Súd zdôrazňuje, že údaj o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarcu v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu teda spotrebiteľovi stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré v zákona č. 129/2010 Z. z. sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve spomínaný údaj chýba, keďže nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Už len z toho dôvodu bolo opodstatnené žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia vyhovieť. Žalobca síce odôvodňoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru aj ust. § 9 ods. 2 písm. f), k), l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, avšak súd prvej inštancie v rámci preskúmania predmetnej spotrebiteľskej zmluvy dospel k bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru z dôvodov vyššie uvedených.

20. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

21. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

22. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

23. Žalobca teda mal žalovanému zaplatiť len sumu 5.000 Eur, ktorú reálne ako úver vyčerpal a keďže mu zaplatil až 5.026,44 Eur, bolo dôvodné zaviazať žalovaného k zaplateniu sumy 26,44 Eur predstavujúcu jeho bezdôvodné obohatenie v dôsledku plnenia bez právneho dôvodu podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

24. Navyše súd prvej inštancie konštatuje, že v zmluve z 21.5.2015 je uvedená celková čiastka úveru 6.649,62 eur, avšak pri počte splátok 48 x 139 eur mesačne to predstavuje výslednú sumu 6.672 eur, z čoho následne plynie aj nesprávne uvedená RPMN.

25. Je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z roho pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13).

26. Zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo

nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdu jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nález ÚS SR I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

27. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

28. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

29. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

30. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

31. Judikatúra súdov vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď o odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok A. proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III; uznesenie Ústavného súdu SR z 23.06.2004 sp. zn. III.ÚS/209/04).

32. Súd prvej inštancie vyhlásil v zmysle vyššie citovaných právnych ustanovení zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku tohto rozsudku za neprijateľnú, pretože vo vopred pripravenom texte pôvodného veriteľa žalovaného absentuje vôľa zmluvných strán dohodnúť sa na povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru. Dlžník - žalobca nemal nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť, pričom je faktom, že ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník - spotrebiteľ chcel platbou veriteľovi - dodávateľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, resp. v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa Sadzobníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a až nakoniec splátka istiny úveru. Aj o tejto neprijateľnej zmluvnej podmienke už bolo právoplatne rozhodnuté napr. potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19 Co 25/2019 z 27.8.2019.

33. V zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá/neprijateľná zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa, totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietať nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, zdrží sa jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieta. Vnútroštátny súd má túto povinnosť aj vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (viď rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713).

34. Súd prvej inštancie sa zaoberal tiež naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalobkyňa musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo zo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. 1Co/237/2013). Navyše naliehavý právny záujem vyplýva aj z potreby zosúladenia skutkového a právneho stavu. Napokon naliehavý právny záujem na určení a vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej

podmienky vyplýva priamo zo zákona, pričom súd prvej inštancie sa v celom rozsahu pridrižiava dôvodov uvedených v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 79/2017 zo dňa 22.3.2018.

35. Z prisúdenej istiny súd priznal aj úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ.

36. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

37. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

38. V danom prípade žalobca od žalovaného požadoval úroky z omeškania až od druhého dňa nasledujúceho po doručení žaloby žalovanému, t. j. od 12.2.2021. V tom čase úroky z omeškania predstavovali 5 % p. a., preto súd priznal úroky z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

39. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti a právne ustanovenia súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

40. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má voči neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.